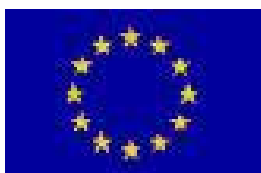

Seminaarikooste

Siviili-sotilas- yhteistoiminta kansainvälisessä Kriisinhallinnassa

*Kriisinhallintakeskus
Kuopio, 29.8.2007*

*Turvallisuuden ja
siviilikriisinhallinnan
alueellinen ESR-
kehittämishanke*

ITÄ-SUOMEN
LÄÄNINHALLITUS

CMCFinland

Kriisinhallintakeskus
Crisis Management Centre

ISSN 1797-1667 (PDF)

SISÄLTÖ

Seminaariohjelma 29.8.2007	3
Sotilaallisen kriisinhallinnan koulutus <i>Mauri Koskela</i>	4
Käytännön kokemuksia kansainvälisestä kriisinhallinnasta <i>Helena Manninen-Visuri</i>	8
Siviilien ja sotilaiden kohtaaminen kenttäoperaatiossa: SHIFT - tulevaisuuden toimintamalli <i>Kalle Liesinen</i>	11
Euroopan unionin siviili- ja sotilastoimien yhteensovittaminen <i>Jarmo Pekkala</i>	18
CMC Finland Working Papers	24
Toimitus- ja yhteystiedot	25

Ari Kerkkänen

Mauri Koskela

Helena Manninen-Visuri

Ari Sarjanen

Kalle Liesinen

Jani Leino

Jari Mustonen

Jarmo Pekkala

SEMINAARI

Siviili-sotilasyhteistoiminta

kansainvälisessä kriisinhallinnassa

Keskiviikkona 29.8.2007 klo 12.00-17.30, MikroTeknia, Kuopio

- "Seminaarin avaus"
Johtaja Ari Kerkkänen, CMC Finland
- "Sotilaallisen kriisinhallinnan koulutus"
Eversti Mauri Koskela, Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus
- "Käytännön kokemuksia kansainvälisestä kriisinhallinnasta"
Humanitaarisen avun yksikön päällikkö Helena Manninen-Visuri, Kirkon Ulkomaanapu
- "Poliisin näkökulma yhteistoimintamahdollisuuksista kriisinhallintaoperaatioissa"
Deputy Head of Mission Ari Sarjanen, EUPM Bosnia-Hertsegovina
- "Siviilien ja sotilaiden kohtaaminen kenttäoperaatiossa:
SHIFT - tulevaisuuden toimintamalli"
Koulutuskoordinaattori Kalle Liesinen, Sisäasiainministeriö
- "Punaisen Ristin näkökulma yhteistoimintaan"
Oikeudellinen neuvonantaja Jani Leino, Suomen Punainen Risti
- "Koordinaatio ja yhteistoiminta Bosnia-Hertsegovinassa toimivien EU-
operaatioiden välillä"
Tutkija Jari Mustonen, CMC Finland
- "EU / Nato -näkökulma siviili-sotilasyhteistoiminnan kehittämiseen"
Eversti Jarmo Pekkala, 1. Apulaissotilasedustaja, Suomen erityisedustusto Natossa

Sotilaallisen kriisinhallinnan koulutus

Mauri Koskela

Yksi suurimpia esteitä sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan yhteistoiminnalle ovat tiukkaan juurtuneet ennakoasenteet toisen osapuolen tehtävistä. Sotilaat saatetaan edelleen nähdä hampaisiin saakka aseistautuneina tappajina ja siviiliasiantuntijat sekä kansalaisjärjestöjen edustajat puolestaan samaistaa rauhanliikettä kannattaviin hippeihin. Tietoisuus eri toimijoiden rooleista onkin avainasemassa, jotta näistä stereotypioista päästäisiin eroon, ja tämä on eräs tärkeimmistä koulutuksen tavoitteista.

Rauhanturvaamisen taitekohtia

UNEF I	UNTC	IFOR	FINCENT	PfP-TC	EUFOR	EUBG	JOHA
1956	1969	1996	2001	24.7.2001	2003	2007	2008

 FINCENT

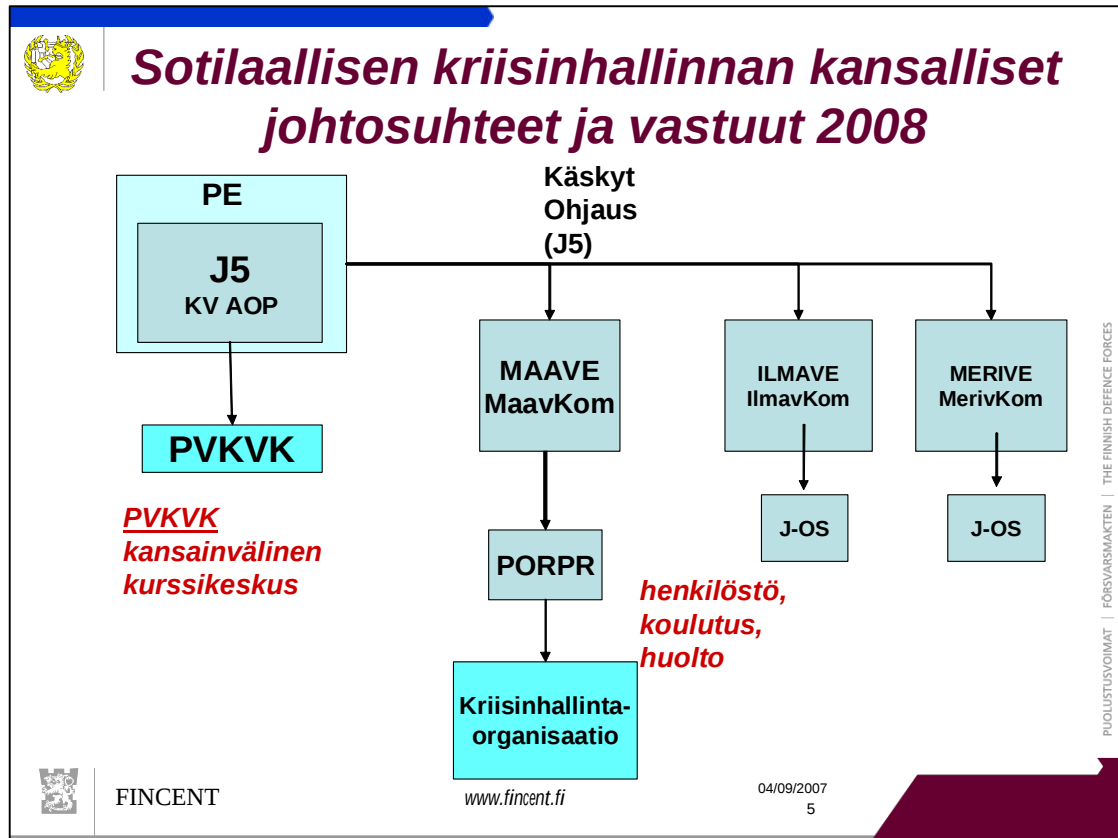
www.fincnt.fi

04/09/2007
3

PUOLUSTUSVOIMAT | FÖRSVARSMAKTERN | THE FINNISH DEFENCE FORCES

Sotilaallisen kriisinhallinnan koulutuksella on Suomessa yli 50 vuoden historia, ja sen aikana on erotettavissa muutamia taitekohtia. Ensimmäiset suomalaiset rauhanturvaajat lähtivät Suezille vuonna 1956. Niinisaloon koulutus vakiintui vuonna 1969, kun Satakunnan Tykistörykmentin alaisuuteen perustettiin Pääesikunnan alainen YK - Koulutuskeskus. Nimensä mukaisesti Koulutuskeskus antoi tarvittavaa koulutusta nimenomaisesti YK-tehtäviin lähteville. Vuosi 1996 muodosti käännekohdan suomalaisen rauhanturvaamisen historiassa, kun suomalaiset osallistuivat Nato-johtoiseen IFOR - operaatioon Bosnia-Hertsegovinassa. Vuonna 2001 keskus liitettiin puolustusvoimiin ja sen nimi muutettiin Puolustusvoimien Kansainväliseksi Keskukseksi (PvKvK / FINCENT).

Merkittävä tunnustus Kansainväliselle Keskukseksi oli myös vuonna 2001 saatu Naton *Partnership for Peace Training Centre* -status. Ensimmäinen EU:n sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio EUFOR Althea oli vuorossa vuonna 2004 ja niin ikään ensimmäinen EU:n nopean toiminnan joukkojen (EUBG) päivystysvuoro vuonna 2007.

Tuleva vuosi tuo Puolustusvoimien rakennemuutoksen myötä merkittäviä muutoksia myös PvKvK:n toimintaan. Vuodesta 2008 sotilaallisen kriisinhallinnan vaihtohenkilöstökoulutus, pois lukien sotilastarkkailijakoulutus, siirtyy yksinomaan Porin Prikaatin vastuulle, ja PvKvK:lle jää sotilastarkkailijoiden, esikuntahenkilöstön ja muun erikoishenkilöstön koulutus sekä erilaisten räätälöityjen kurssien järjestäminen. Näin ollen Kansainvälisestä Keskuksesta tulee kansainvälinen kurssikeskus, jolloin sen toimintamahdollisuudet ja resurssit tällä saralla paranevat.

Yhteistoiminta eri järjestöjen ja siviilitoimijoiden kanssa on otettu huomioon Puolustusvoimien Kansainvälisen Keskuksen järjestämässä vaihtohenkilöstökoulutuksessa jo useiden vuosien ajan. Kaikille kriisinhallintatehtäviin lähteville annettavassa koulutuksessa on, rajallisen ajan puitteissa, käyty läpi sotilaallisen peruskoulutuksen lisäksi esimerkiksi toimialuetietoisuutta, alueen muita toimijoita ja heidän rooliaan, uskontoon ja kulttuuriin liittyviä tekijöitä sekä sukupuolten tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä. Vuoden 2008 alusta PvKvK:n koulustoiminta keskittyy pitkälti yllä mainittujen erikoiskurssien järjestämiseen. Koulutukseen liittyen yhteistoiminta CMC Finlandin kanssa on jo aloitettu, mutta jatkossa on tarvetta ja mahdollisuuksia yhä laajemmalle yhteistyölle.

PVKVK:n kurssit ja koulutus

- **UNMOC** UN Military Observer Course
- **PFPCMC** PfP Civil Military Cooperation Course
- **EUCLC** Coordination, Liaison and Cooperation Course for EU Operations
- **PFPCLC** Coordination, Liaison and Cooperation Course for NATO Operations
- **SCB** Staff Course Balkans
- **SCA** Staff Course Afghanistan

- **M3-45** NATO operational staff officers course
- **USCMC** US marines tailor-made Civil Military Cooperation Course

- **Viking-08** Monikansallinen tietokoneavusteinen esikuntaharjoitus
- **Tuki muiden hallinnonalojen koulutukselle**

FINCENT

www.fincen.fi

04/09/2007
8

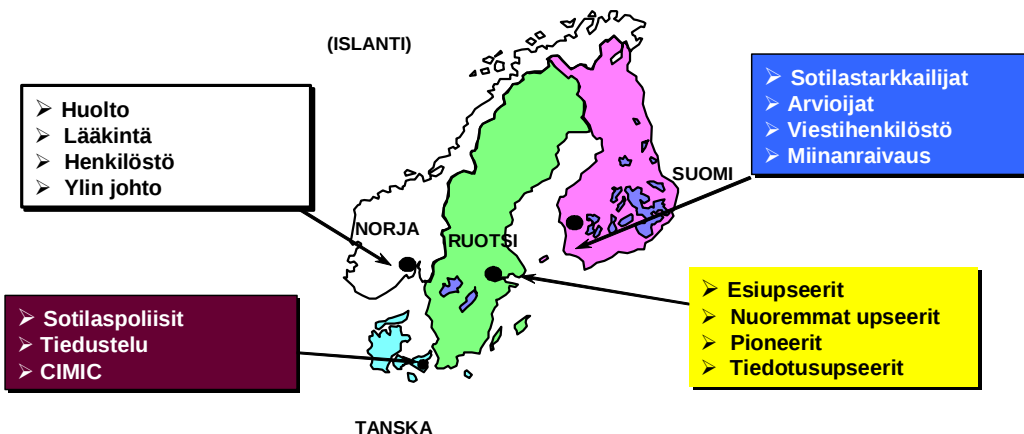
Puolustusvoimien Kansainvälisen Keskuksen järjestämä koulutus on osa pohjoismaista yhteistyötä (*NORDCAPS, Nordic Coordinated Agreement for Military Peace Support*), jonka alla Pohjoismaiden kesken on sovittu tiettyjen kurssien järjestämisvastuusta. Niinisalo on jo perinteisesti tunnettu Sotilastarkkailijakurssien järjestämispaikkana, ja niiden ohella PvKvK:ssa järjestetään useita yhteysupseeri- ja CIMIC (*Civil-Military Cooperation*) –kursseja vuodessa.

NORDCAPS

(*Nordic Coordinated Agreement for Military Peace Support*)

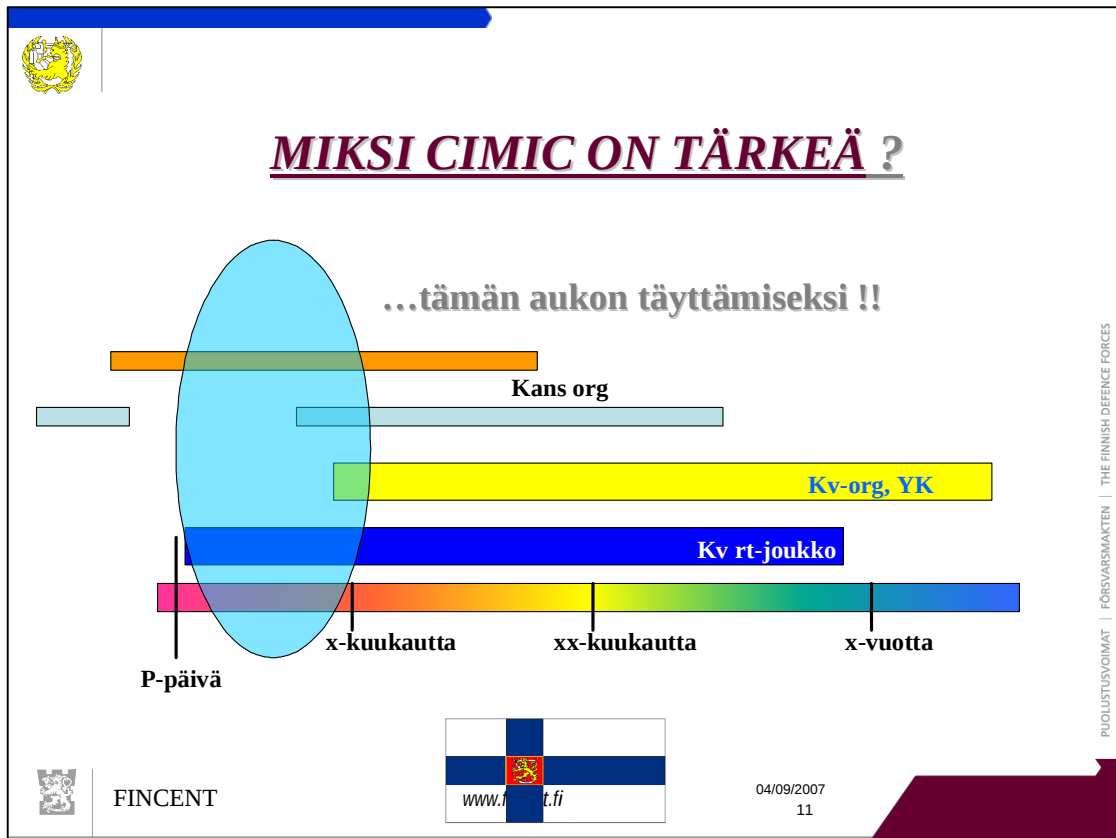
Neljän pohjoismaan koulutusyhteistyö sekä kouluttaja- ja oppilasvaihto

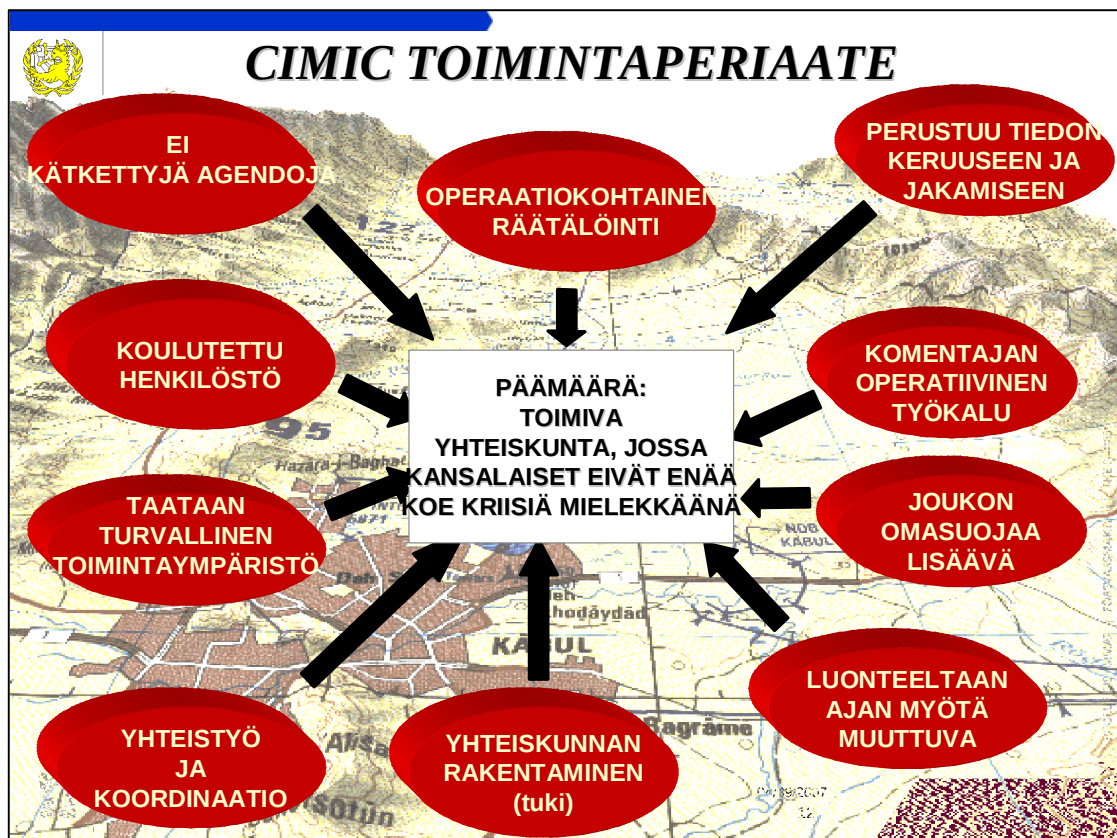
FINCENT

www.fincen.fi

04/09/2007
9

CIMIC – kurseilla operaatioihin lähtevälle henkilöstölle opetetaan perusteet kuinka toimia yhteistyössä paikallisen väestön ja viranomaisten sekä eri kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Käytännön kokemuksia kansainvälisestä kriisinhallinnasta

Helena Manninen-Visuri

Kriisinhallinnan kokonaisuus rakentuu kolmesta pääosiosta, jotka ovat 1) sotilaallisen turvallisuuden ylläpitäminen; 2) oikeusjärjestyksen ja hallinnon järjestäminen; sekä 3) jälleenrakennus ja yhteiskunnan kehitys. Näiden eri toimintojen ajoitus ja se, toteuttavatko näitä tehtäviä kansainväliset organisaatiot vai kansalliset toimijat, vaihtelevat tapauskohtaisesti ja on harkittava aina erikseen. Jos tavoitteena kriisinhallinnalla on kestävä rauha ja hyvinvointi, on paikallisen väestön ja ulkomaisten asiantuntijoiden yhteistyö suunniteltava kohteena olevassa yhteiskunnassa ohjelman alusta lähtien.

Nykyaikaisissa sodissa taisteluja käydään usein ilman univormuja siviiliväestön seassa. Humanitaarisen avun vieminen tällaisille seuduille on vaikeaa. Avunantajia on ehkä tästä syystä moitittu siitä, etteivät maksulupaukset ole aina toteutuneet. Lupaukset ovat kuitenkin poliittisen tahdon osoituksia, eikä avunantajien kokouksissa lyödä rahaa pöytään. Kirkon Ulkomaanapu¹ on yksi niistä suomalaisjärjestöistä, joiden kautta Suomen lupaamaa katastrofiapua kanavoidaan. Läheskään aina ei ole kyse siitä, että avunantajat luistaisivat lupauksistaan vaan ongelmana on usein se, että katastrofin kärsinyt maa ei pysty ottamaan apua vastaan. Mikään valtio ei lähetä kottikärryillä rahaa kohteeseen, vaan avunantajat vaativat avun vastaanottajilta tarkat suunnitelmat siitä, kuinka rahat käytetään. Avustusohjelmien hyvä toteutuskyky ja valvonta ovat myös tärkeitä. Kukaan ei halua tukea korruptiota.

Kirkon Ulkomaanapu noudattaa kaikessa toiminnassaan kansainvälisiä humanitaarisen avun sääntöjä², joiden mukaan mm. uskonnollinen, poliittinen tai muu propaganda ja syrjintä ovat kiellettyjä. Avunannon on oltava puolueetonta, eikä sitä saa politisoida. Kirkon Ulkomaanavun toiminta on ensisijaisesti hätäapua sekä elpymisen ja jälleenrakennustyön tukemista. Humanitaarisen avun antajat toimivat yhteistyössä paikallisten järjestöjen ja yhteisöjen kanssa vahvistaen näiden omaa toimintakykyä. Periaatteena on, että paikalliset toimijat suunnittelevat ja toteuttavat itse oman alueensa avustusohjelmat. Toisena periaatteena noudatetaan sitä, että avustustarvikkeet ostetaan paikan päältä tai lähialueilta.

¹ Kehitysyhteistyötä, katastrofiapua, jälleenrakennusohjelmia ja kirkkojenvälistä yhteistyötä vuodesta 1947. Suomen toiseksi suurin ammattimainen humanitaarinen kansalaisjärjestö.

² *Principles of the Code of Conduct for the International Red Cross and Red Crescent Movement and NGOs in Disaster Relief.*

Kriisi voidaan jakaa kolmeen eri avustusvaiheeseen. Kirkon Ulkomaanavun NGO-toimintoja³ *ennen kriisiä* ovat kehitysyhteistyö, ihmisoikeustyö ja suunnattu humanitaarinen apu riskialueille. Näiden toimintojen tavoitteena on ennalta ehkäistä kriisitilanteiden syntymistä. *Akuutin kriisivaiheen* tukitoimintoina Kirkon Ulkomaanapu antaa hätäapu kriisin uhreille, edistää rauhaa, antaa neuvotteluapu, tukee jälleenrakennusta ja omavaraisuutta rauhallisilla alueilla. *Kriisin jälkeisessä* vaiheessa tuetaan paluumuuttoa ja jälleenrakennustyötä, annetaan koulutusta ja avustetaan sovinnon rakentamista.

Sodan jälkihoito on hyvin haastavaa. Kansalaisten odotukset ovat rauhan tultua korkealla. He ovat toiveikkaita ja odottavat, että perheet pääsevät takaisin koteihinsa ja lapset kouluihinsa. Tällainen positiivinen hetki kannattaa käyttää avustustyössä hyväksi, että ihmiset eivät vaipuisi takaisin epätoivoon ja apatiaan. Myös kotiutetut taistelijat tulisi saada pian oikeisiin töihin antamalla heille ammattikoulutusta. Heillä kaikilla on kova halu palata takaisin normaaliin elämään. Kansalaisille sodan jälkeisen kriisin pidentyminen on valtava pettymys. Se on uusi tragedia.

Humanitaarisilla kansalaisjärjestöillä ja rauhanturvaajilla on kummallakin omat mandaattinsa ja tehtävänsä kriisinhallinnassa. Käsitteiden ja roolien on oltava selkeät. Yhteistyötä tehdään silloin, kun se on humanitaaristen kansalaisjärjestöjen omien prioriteettien mukaista. Kirkon Ulkomaanapu ja rauhanturvaajat toimivat usein samoilla kriisialueilla, kuten Ruandassa, Angolassa, Mosambikissa ja Liberiassa. Kirkon Ulkomaanavun kehitysohjelma auttaa joskus myös asevoimista kotiutettuja sotilaita.

Humanitaarisen avun antaminen on pääasiassa siviilien työtä. Sotilaiden antama humanitaarinen apu on *last resort* -tyyppistä tai oman vastuualueen erityistarpeita tukevaa. Sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio voi toiminnallaan tukea humanitaarista avustustyötä. Sotilaallinen kriisinhallinta voi esimerkiksi turvata humanitaaristen avunantajien työoloja, kulkureittejä, lentokenttiä ja satamia kulunvalvonnalla, aseidenriisunnalla, aseleposopimusten valvonnalla, miinanraivauksella ja turvallisuusinformaatiolla (esimerkiksi *safe / no go* -alueet). Myös konkreettinen avunanto humanitaariselle avustustyölle kuljetusten, saattamisen, vartiointin, evakuointin ja taistelijoiden kotiuttamisen muodossa on tukenut humanitaarista avustustyötä. Yhteydenpito ja koordinaatio siviili- ja sotilasoperaatioiden toimijoiden välillä on tärkeää ennen missiota, mission aikana ja sen jälkeen. On hyvä, jos yhteydenpitoon on selkeät pelinsäännöt.

Käytännön esimerkkejä Kirkon Ulkomaanavun ja rauhanturvajoukkojen yhteistoiminnasta voi ottaa Kosovosta, jossa Kirkon Ulkomaanapu on tehnyt muutamia yhteisiä projekteja Kosovossa toimivien riisinhallintajoukon kanssa. Kaksi projektia tehtiin suomalaisten rauhanturvaajien aloitteesta (esimerkiksi halkojen toimittaminen serbikyliin).

³ NGO eli Non-Governmental Organization, kansalaisjärjestö.

Kirkon ulkomaanapu on myös pyytänyt belgialaisia rauhanturvaajia kuljettamaan sepe-
liä tietyömaalle Pohjois-Kosovon vuoristossa.

Siviilien ja sotilaiden välistä yhteistyötä on tarpeen vielä parantaa. NGO tarvitsisi turvallisuuskoulutusta ennen missiota, sotilaille olisi hyötyä aluetuntemuksesta ja humanitaaristen periaatteiden ja humanitaarisen oikeuden osaamisesta. Näin varmistetaan humanitaarisen avun periaatteiden (humanitaarisuus, riippumattomuus, puolueettomuus) tuntemus. Missioiden jälkeinen onnistumisten ja epäonnistumisten arviointi on puutteellista. Koska mandaatit ja roolit ovat toisinaan olleet jopa sekavia, tulisi niiden selkiyttämiseen kiinnittää jatkossa enemmän huomiota. Tästä esimerkkinä Afganistanissa toimivat alueelliset jälleenrakennusryhmät eli *Provincial Reconstruction Teamit*, *PRT*:t toimivat hyvin eri tavoin ja kokemukset näistä ovat olleet kirjavina. Siviili- ja sotilastoimijoiden tulee erottua selkeästi toisistaan⁴ sekä vaateduksen että esimerkiksi autojen värin osalta. Hyvänä esimerkkinä siviilien ja sotilaiden välisen yhteistyön selkiyttämistä voi mainita Tanskan puolustusvoimien ja humanitaaristen avustusjärjestöjen työryhmän.

⁴ Oslo Guidelines (MCDA 2003 ja 2006) ja IASC.

Siviilien ja sotilaiden kohtaaminen kentällä: SHIFT— tulevaisuuden toimintamalli

Kalle Liesinen

Kylmän sodan jälkeen Nato etsi rooliaan muuttuneessa maailmassa ja hakeutui kylmän sodan asetelmasta kohti kriisinhallintaa. Kaksitoista vuotta sitten sen joukot marssivat lopettamaan Jugoslavian sodat, kun YK:n rauhanturvaajat eivät siinä onnistuneet. Esiinmarssi oli tehokas ja tilanne saatiin sotilaallisesti hallintaan. Natolla oli kehitystyönsä tuloksena syntynyt myös visio kokonaisvaltaisesta kriisinhallinnasta, jossa kaikki hyvää tarkoittavat osapuolet puhaltaisivat yhteen hiileen. Tarvittiin vain koordinaatiota ja sitä haluttiin kokeilla entisen Jugoslavian alueella.

Suomessa, kuten koko Euroopan unionissakin, siviilikriisinhallinta on nopeassa kehitysvaiheessa. Sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot sekä toisaalta siviilikriisinhallintaoperaatiot on eroteltu Suomessa eri hallinnonalojen hoidettavaksi. Puolustushallinnon puolella hoidetaan sotilaallisen kriisinhallinnan edellyttämää materiaalia ja ajatellaan myös palkatun henkilöstön ytimen tulevan hallinnon piiristä. Sisäasiainhallinnon puolella taas ovat palo- ja pelastustoimi sekä poliisiorganisaatio. Henkilöstön irrottaminen vaikuttaa sielläkin hallinnonalan omaan toimintaan ja on siksi hyvä koordinoida hallinnonalan sisällä.

SIVIILIKRIISINHALLINNAN OMINAISPIIRTEITÄ

- Siviiliasiantuntijoiden työtä kentällä
- Ero siviili-sotilasyhteistyöhön (CIMIC): CIMIC on osa sotilaallista operaatiota ja toimijat (yleensä) sotilaita
- Siviilikriisinhallinta on luonteeltaan tilapäistä
- Ei yleensä pitkäjänteisiä kehitysprojekteja, vaan särkyneen yhteiskunnan pikakorjausta, handout kehitysyhteistyöprojekteille ja paikallisille toimijoille (Substitution -> Support)
- Ero viralliseen kehitysyhteistyöhön on veteen piirretty viiva: 70-80 % siviilikriisinhallinnan kustannuksista lasketaan mukaan kehitysyhteistyömaksatuksiin
- NGO:t ovat merkittävä toimija: Esimerkiksi kirkon ulkomaanapu on Suomen suurin kehitysyhteistyöjärjestö

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Siviilikriisinhallintaoperaatio tarvitsee osaamista eri toiminta-alueilta. Tällaisia ovat erikoisasiantuntijat kulttuurin, politiikan, hallinnon, turvallisuuden, sotilaallisen kriisinhallinnan ja poliisitoiminnan, ihmisoikeuksien, oikeudenhoidon ja tasa-arvokysymysten alueilta.

Siviilikriisinhallintatehtävissä pitää varmistaa, että operaatioissa on molempia sukupuolia riittävä määrä erityisesti kenttätehtävissä, mutta myös johdossa. Sanotaan että erityisesti islamilaisissa maissa ja yleensäkin patriarkalisissa kulttuureissa miehet hoitavat asiat ja naisten työntäminen esille olisi kulttuurillista ylimielisyyttä. Naisten asema maailmalla ei toki ole ongelmaton, mutta heidän sivuuttamisensa kulttuurisin tekosin ei myöskään ole perusteltua. Lähes kaikkialla maailmassa naisia on yli 50 % väestöstä ja kaikki he vaikuttavat yhteisönsä tavalla tai toisella. Ilman naisia mikä tahansa kriisinhallintaorganisaatio menettää kosketuksensa puoleen väestöstä erityisesti sukupuolieroja korostavissa kulttuureissa, joissa miehen on vähintään yhtä vaikea lähestyä naisia kuin toisinpäin. Viimeksi Euroopan unionin erityisedustajana Darfurissa, Sudanissa toiminut Pekka Haavisto on lähettänyt viestejä saadakseen sinne naispuolisia rikostutkijoita selvittämään raiskausten käyttöä etnisten puhdistusten välineenä. Miestutkijoille tietoja ei mielellään kerrota.

Siviilikriisinhallinnassa hyödynnetään korkeaa osaamista, ja tyypillinen henkilöstökoonpano käsittää eri akateemisten alojen kokeneita asiantuntijoita. Hyvä kirvesmies tai muu duunari löytää paikkansa helpoiten sotilaallisen kriisinhallinnan parista: siviilikriisinhallintatehtävissä normaali koulutustaso näyttää olevan korkean asteen loppututkinto. Nuoria henkilöitä on suhteessa merkittävästi enemmän sotilaallisessa kriisinhallinnassa kuin siviilitehtävissä.

Virallisen siviilikriisinhallinnan lisäksi tulisi tarkastella myös kriisinhallintaoperaatioiden kykyä hyödyntää kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksia. Erilaiset järjestöt ja muut yhteiskunnalliset toimijat kuten media tai tiedemaailma voivat parantaa kriisinhallinnan näkyvyyttä ja tulosten kestävyyttä. Jo Acehissa EU järjesteli kriisinhallintaa tukevia operaatioita (*flanking activities*). Sellaiseen työhön voidaan kytkeä myös paikallisen yhteiskunnan piileviä voimavaroja, kun ne vain osataan tunnistaa.

Sotatieteiden tutkinnon suorittaneita työskentelee siviilipuolella jonkin verran, joskin usein myös muun kuin sotilaallisen asiantuntemuksensa vuoksi. Sotilaallisella tietämyksellä ja osaamisella on käyttöä siviilikriisinhallinnassa, jossa tulos saavutetaan tiimityössä yhdistämällä eri kompetenssialueiden erikoisasiantuntijoiden osaamista. Ase-riisuntatehtävät sekä tulitauon tai aselevon valvonta edellyttävät omia taitojaan, joita sotilaallisen koulutuksen saaneilla on.

Todellisen osaamisen asemesta jotkut laskevat siviilikriisinhallintaoperaatioissa sotilaiden ja siviilien suhdetta. Tämä lähestymistapaa on liian yksinkertaistettu ja syrjivä. Esimerkiksi suomalainen rauhanturvapataljoona on itse asiassa joukko siviileitä siviili-

liosaamisineen asepuvussa. Toisaalta suurimmalla osalla suomalaisista miespuolisista siviilikriisinhallinnan asiantuntijoista — ja joillain naisillakin — on sotilaskoulutus yleisesti asevelvollisuudestamme johtuen. Sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan ero on käytössä olevan keinovalikoiman ääripäissä, ei siinä, ketkä työtä tekevät. Perimmiltään kyse on rauhanturvaamisesta, ja parasta olisikin puhua aseellisesta ja aseettomasta kriisinhallinnasta.

Suomessa sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan yhteen kytkemisen ongelmat ovat kovin vähäisiä osittain puolustusvoimiemme luonteen ja sotilaskoulutuksen laadun ja toisaalta siviiliyhteiskunnan kokonaisvaltaisen turvallisuuskäsityksen ja rutiiniksi muodostuneen yhteistoiminnan vuoksi. Suomessa on valmius aidosti laaja-alaiseen kriisin- ja konfliktinhallintapolitiikkaan, jossa siviili- ja sotilasosaamista tarkastellaan jo koulutus- ja suunnitteluvaiheessa yhtenä kokonaisuutena. Suomella on tähän erinomaiset edellytykset, koska viranomaisyhteistyö on jo valmiiksi toimivaa. Soraäänät liittyvät enemminkin poliittisiin asenteisiin kuin kestävään argumentointiin. Pohjimmiltaan kaikilla on yhteinen päämäärä. Sen tulisi näkyä myös tavassa, jolla hallinnonalojen resursseja kohdennetaan aseellisen ja aseettoman kriisinhallinnan kautta vakautta tukeviksi kehitysohjelmiksi.

Silti vielä tarvitaan työtä ja strategista ajattelua sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan sekä edelleen pitkän tähtäimen rauhan rakentamisen (*peacebuilding*) välille. Aceh

kokemus osoittaa, että toimintaa kehitettäessä on lisättävä kriisinhallintaoperaation ja kansalaisyhteiskunnan välistä koordinaatiota ja vuoropuhelua, sekä poliittisella tasolla että kentällä. Tarve tarkastella kokonaisuutta ulottuu EU:n toimielimistä kansallisiin ratkaisuihin asti. Lopullista positiivista tulosta ei voida saavuttaa, ellei kriisinhallinnan ja pitkän tähtäyksen kehittämisprosessien välille rakenneta selvää jatkumoa. Tässä rajapinnassa on EU:n toimijoita molemmiin puolin aita.

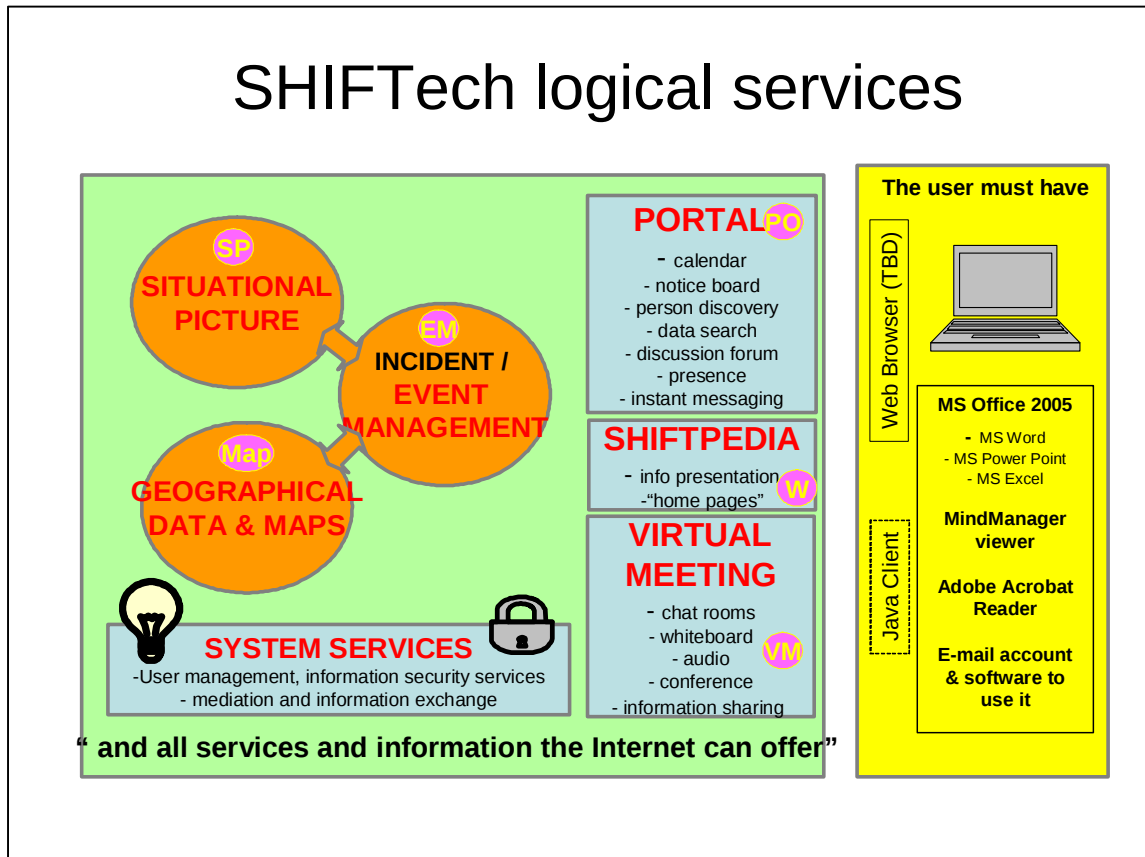
Rinnakkaisuudesta huolimatta siviilikriisinhallintaa tarvitaan siltana sotilaallisen rauhanturvaamisen tulosten sekä pysyvän rauhantilan välillä. Edes avustustoiminta ei tahdo onnistua, jos vastaanottavan yhteiskunnan rakenteet eivät toimi. Viime aikoina keskustelua on käyty siitä tulisiko sotilaiden harjoittaa humanitaarista CIMIC-toimintaa, koska se voi hämärtää sotilasorganisaation ja avustusjärjestöjen rooleja. Hädänalaisen kannalta tärkeintä on tietenkin saada apua. Sen antamisesta kieltäytyminen voi joissain tilanteissa olla jopa sotarikos. On tietenkin ymmärrettävää, ettei sotilaiden tulisi rakennella sairaaloita ja kouluja, jos siviilivaihtoehtokin sille on. Sellainen vaihtoehto syntyy, kun tilanne on riittävän turvallinen ja siviilikriisinhallinnan avulla on luotu edellytykset avustustoiminnalle ja kehitysyhteistyölle.

Usein koko hallintorakenne poliisitoimesta kaavoitukseen kaipaa ulkopuolista tukea. Samalla on mahdollista paikallisen kulttuurin sallimissa rajoissa ohjata menettelyihin, jotka eivät enää luo uusia sodan syitä – tämä on siis parasta kehitysapua. Siviilikriisinhallinnan keinoin voidaan toimia myös ennaltaehkäisevästi, jos vain tapa aikaiseen väliintuloon löytyy. Sillä voidaan vaikuttaa kriisin koko olemassaolon ajan – myös rinnakkain sotilaallisen kriisinhallinnan kanssa – eikä parempaa sotilaallisen kriisinhallinnan irtautumiskeinoa, *exit*-strategiaa, ole vielä keksitty.

Koordinaation puuttuminen on myönnetty keskeiseksi pulmaksi kriisinhallinnassa. Enimmillään samalla kriisialueella saattaa toimia satoja itsenäisiä organisaatioita tietämättä toistensa tekemisistä ja kokemuksista. Koordinaatiota varten on perustettu useita organisaatioita, mutta mikään niistä ei kata koko toimintakenttää. Koordinaatio ei myöskään ole yksiselitteinen asia, koska monella toimijalla voi olla perusteltu syy toimia muista erillään. Järjestöt saattavat myös kokea itsensä toistensa kilpailijoiksi, esimerkiksi saman varainhankintapohjan tai erilaisen aatteellisen tai uskonnollisen lähestymiskulman vuoksi. Vapaassa järjestökentässä myös varojen todellinen suuntautuminen saattaa joskus johtaa eristäytymiseen muista.

Kaikkien toimijoiden yhteiseksi ja hyväksytyksi nimittäjäksi on siten hahmottunut avoin ja vapaaehtoinen tiedon vaihtaminen organisaatioiden välillä. Se on tunnustettu jokaista osapuolta auttavaksi asiaksi. Kriisialueen tiedon vaihtoon ei kuitenkaan ole ollut soveltuvaa konseptia ja tietoteknistä työkalua. Nyt Suomi on ottanut tässä kehitystyössä vetäjän roolin ja tarjoaa ratkaisujaan kansainvälisen yhteisön käyttöön. Suomalainen malli kansainväliseen ongelmaan on jaettu tietoverkko ja -teknologia, josta käytetään

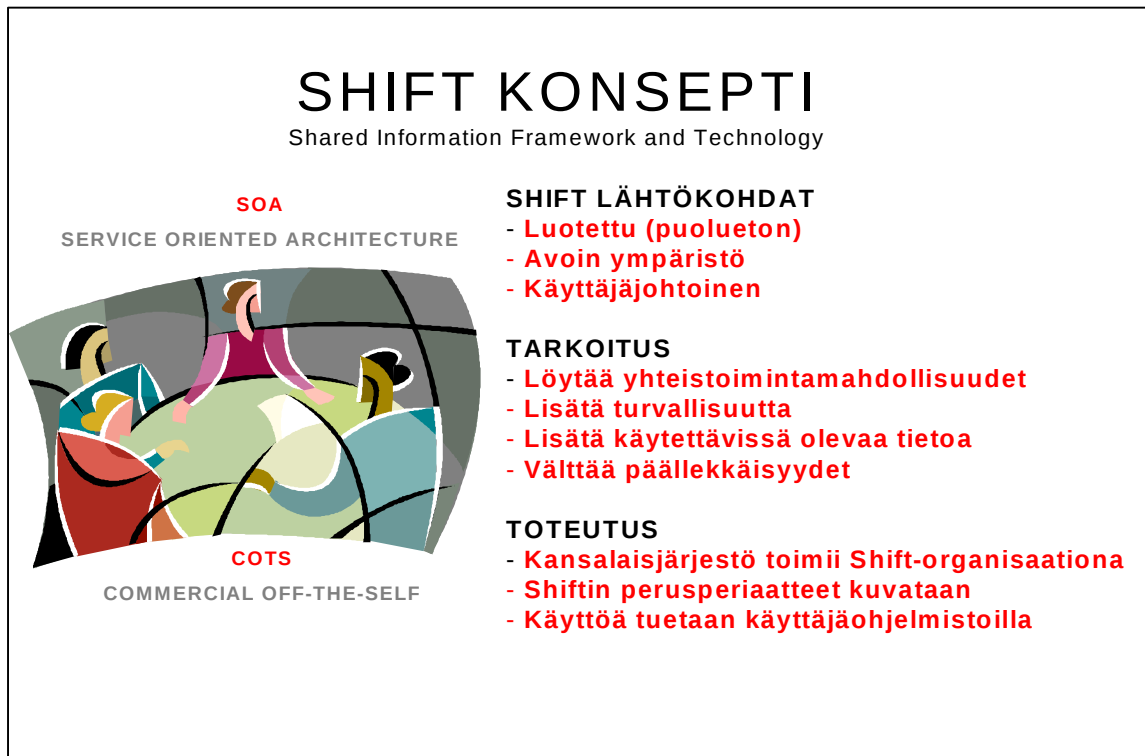
nimitystä SHIFT, *Shared information framework and technology*. SHIFT on sekä toimintamalli että internetpalvelu ohjelmineen.

SHIFTissä Suomi pyrkii rakentamaan kokeiltavaksi sellaisen verkkoympäristön, joka ei ole kenenkään tarkasteltavan viranomaisen tai muun toimijan omistuksessa, mutta palvelee näitä kaikkia. Vain tämä oletus lähtökohtana voidaan tavoitella uutta sekä tasapuolista ja moniarvoista suorituskykyä.

SHIFT -konseptin kehittäminen liittyy monikansalliseen kehittämisen ja kokeilutoiminnan ohjelmaan nimeltään MNE5, *Multinational experiment 5*. Osallistuminen Yhdysvaltain johtamaan kokeiluprosessin perustuu Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan 18.8.2006 tekemään linjaukseen. Prosessissa Suomi pystyy tuomaan omia kokemuksiaan ja painotuksiaan kansainvälisen kriisinhallinnan tulevaisuuteen. Kansallisia painotusalueita ovat olleet muun muassa lailisuusperiaate ja kokonaisvaltainen kriisinhallinnan näkemys.

Suomen osallistumista prosessiin ohjaa ulkoasiainministeriön johtama kansallinen koordinaatioryhmä, jonka sihteeri on samalla kansallinen koordinaattori. Kansallinen koordinaattori ohjaa osaltaan koko kansainvälisen prosessin suunnittelua yhdessä muiden kansallisten koordinaattoreiden kanssa ja organisoi toisaalta kansallisten viranomaisten osallistumista MNE5:n tapahtumiin.

SHIFT-konsepti keskittyy kuvaamaan toimintamallin ja kehittämään avointa tiedonvaihtoa tukevan teknologian. Samalla se kannustaa siirtymistä uudentyyppiseen tiedonhallinnan ympäristöön, jossa avoin tiedon jakaminen kasvattaa lisäarvoa osallistujille. Teknologiana SHIFT on tutkinut toimijoiden välisiä tietovirtoja sekä uusien internet-palveluiden kuten verkkoneuvottelujen ja käyttäjien muokkaamien verkkosivujen hyödyntämistä kriisinhallinnassa. Samalla on kehitetty yhteinen graafinen merkistö ja tietomalli kriisialueiden kulttuuririippumattomaan tilannekuvan kansainväliseen esittämiseen ja vaihtamiseen.

Toimintatapamallina SHIFT keskittyy tavoitteiden ja toiminnan viestimiseen kriisinhallinnan toimijoiden kesken. Yhteisen tilannetietoisuuden uskotaan auttavan päällekkäisten toimintojen minimoinnissa, yhteisten tavoitteiden tai toimintatarpeiden tunnistamisessa sekä toiminnan aukkokohtien paikantamisessa ja turvallisuuden lisäämisessä. Sinänsä kehittyneeseen tiedonvaihtoon perustuva ratkaisu soveltuu myös strategis-poliittiselle tasolle, mutta tutkimus ja mallinnus keskittyvät kentälle.

SHIFT-ympäristö edistää kaikkien kriisinhallinnan toimijoiden – sotilas- ja siviiliviranomaisten, kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen sekä paikallisten toimijoiden – tilannetietoisuutta. SHIFT ei ole kenenkään tarkasteltavan viranomaisen tai muun toimijan omistuksessa. SHIFT-organisaatio, esimerkiksi tehtävää varten perustettu järjestö, pysyttelee toiminnallisten intressien ulkopuolella, mutta tarjoaa toimijoille avoimen tiedon vaihdon foorumin.

SHIFT toimii internetissä ja tarjoaa käyttöoikeuden saaneille lukuisia tietoteknisiä palveluita kuten portaalin, virtuaalikokoukset ja *shiftpedian*, jossa Wikipedian tavoin

käyttäjien kannalta relevanttia ja ajantasaista tietoa. SHIFT -teknologiaan sisältyy tilannekuva, jota kaikki toimijat täydentävät. Tilannekuvan on ajateltu olevan itsensä korjaava, koska kaikilla toimijoilla on lähtökohtaisesti intressi sen oikeellisuuteen. Avoin järjestelmä voi antaa kuitenkin mahdollisuuden myös väärinkäyttöihin, joten oikein mitoitettu varautuminen on tarkasti tutkittava.

Erityisenä mielenkiinnon kohteena kansainvälisessä kriisinhallinnan kehitystyössä on sotilas–siviili rajapinta, joka kansainvälisesti on edelleen ongelmallisempi kuin Suomessa. Kriisien kokonaisvaltaisen hallitsemisen vuoksi on selvitettävä myös pitkäjänteistä jälleenrakennus- ja demokratiakehitystyötä tekevien viranomaisten tiedonvaihdon tarvetta. Todellisuus kriisinhallinnan kenttätöissä laahaa selvästi jäljessä niistä mahdollisuuksista, joita nykyaika tarjoaa käytettäväksi. Niinpä läpimurtoa voidaan hakea jo siinänsä keksityn teknologian hyödyntämisessä ja muuttamisessa käytännön toiminnaksi. Mahdolliset kehitysharppaukset ovat suuria, mikä on samalla niiden suurin este. Ihmisten työtapojen ja ajatustottumusten pitää muuttua, jotta toiminta parantuisi. Osa tätä suurta harppausta on, että Kriisinhallintakeskus ottaa ensi vuonna SHIFT -palvelun koe-käyttöön yhteydenpitovälineeksi kotimaan ja maailmalla olevan siviilikriisinhallintahenkilöstön välillä.

Euroopan unionin siviili- ja sotilastoimien yhteensovittaminen

Jarmo Pekkala

Kriisinhallintaa on totuttu vuosien mittaan pitämään sotilaiden toimintana. ”Oman toimensa ohella” rauhanturvaajat ryhtyivät tukemaan toiminta-alueillaan myös siviiliyhteiskuntaa: rakentamaan kouluja ja antamaan lääkinnällistä apua paikallisille siviileille. Nyttemmin siviiliyhteiskunnan tukeminen on yhä useammissa operaatioissa muuttunut entistä merkittävämmäksi osaksi kriisinhallintatoimintaa. Siviili- ja sotilastoimien yhteensovittamisen tärkeyttä kriisinhallinnassa on korostettu koko Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa alusta pitäen, ja vuonna 2003 julkaistussa Euroopan turvallisuusstrategiassa sen perusolemus tuodaan myös selvästi esille.

Puhuttaessa siviilien ja sotilaiden yhteistyöstä tai yhteistoiminnasta on tärkeä erottaa kaksi helposti sekoittuvaa käsitettä. Lyhenteellä *CIMIC (Civil-Military Co-operation)* tarkoitetaan kriisinhallintaoperaatioissa sotilaiden taholta tehtävää taktisen ja operatiivisen tason yhteistyötä. Käsite *CMCO (Civil-Military Co-ordination)* sen sijaan tarkoittaa yhteistoimintaa strategisella ja poliittis-sotilaallisella tasolla, tavoitteena EU:n yhtenäinen ja kokonaisvaltainen lähestymistapa kriisien ratkaisemiseen. Poliittisen päätöksenteon tasolla Brysselissä painopisteenä on nimenomaisesti CMCO.

Siviilien ja sotilaiden yhteistyöstä ja koordinaatiosta on tullut tapa toimia EU:n operaatioissa ja missioissa. Toimintatapaan on viitattu useissa unionin strategisen tason dokumenteissa. Ajattelun lähtökohtana on, ettei yksikään uusista Euroopan unionin jäsenvaltioihin kohdistuvista uhkista ole yksin sotilaallinen, eikä niihin siten voida vastata yksin sotilaallisin keinoin. Jotta unionin kriisinhallinta olisi tehokasta, tarvitaan siviilien ja sotilaiden yhteistyötä.

Sotilaiden ja siviilien välinen yhteistyö ei kuitenkaan ole aina yksinkertaista, sillä eri perinteet ja toimintatavat asettavat haasteita tiiviille yhteistoiminnalle. Kun asetelmaan lisätään EU-toimijoiden lisäksi muut paikalla olevat kansainväliset järjestöt ja lukuisat kansalaisjärjestöt, on koordinaatio entistä haastavampaa.

Yksi poliittisia toimenpiteitä vaativa muutos koskee operaatioiden valmisteluvaihetta. Operaatioiden mandaatteja valmisteltaessa on huolella varmistettava, että samalla alueella toimivien eri EU:n siviilikriisinhallinta- ja sotilastoimijoiden mandaatit ja operaatiosuunnitelmat eivät ole päällekkäisiä vaan toisiaan täydentäviä. Sen sijaan, että nykyisin suuri osa yhteistoiminnasta perustuu hyviin henkilösuhteisiin ja tapahtuu *ad hoc* -järjestelyin, tulee yhteistoiminta sisällyttää operaatiosuunnitelmiin.

Iso-Britannia, Itävalta ja Suomi ottivat heinäkuussa 2005 yhteiseksi tavoitteekseen edistää kriisinhallintatoimissa siviilien ja sotilaiden toiminnan koordinoitua, CMCO-

työtä, maiden peräkkäisillä puheenjohtajuuskausilla. CMCO -työssä ei ole kyse niinkään uusien konseptipapereiden luomisesta tai yksittäisistä toimista, kuin pyrkimyksestä muuttaa toimintakulttuuria sellaiseksi, joka sallii optimaalisen yhteistyön sotilaiden ja siviilitoimijoiden välillä.

Iso-Britannian puheenjohtajuuskaudella keskityttiin operaatioiden yhteiseen suunnitteluun. Itävallan puheenjohtajuus painotti operaatioiden toimenpanoon liittyviä yhteistyökysymyksiä kentällä. Suomi puolestaan on keskittynyt yhteisen ja paremman tilannekuvan aikaansaamiseen kentällä toimivien EU:n siviili- ja sotilastoimijoiden välille. Työn lähtökohtana on, että jaettu tilannetietoisuus eri toimijoiden välillä parantaa reaktiokykyä ja jouduttaa päätöksentekoprosessia tilanteissa, joissa ajantasainen ja oikea tieto ovat kriittisiä. Vaikka jokaisella kriisitoimijalla on erityiset mandaattiinsa perustuvat tiedontarpeet, on oletettavaa, että samalla alueella rinnakkain toimivilla siviileillä ja sotilailla on myös yhteisiä tiedontarpeita.

Suomen puheenjohtajakaudella työ keskittyi ensisijaisesti EU:n kriisinhallintatoimijoiden välisiin tiedonkulun vaatimuksiin. Samalla on kuitenkin tiedostettu, että yhteistyö myös EU:n ulkopuolisten toimijoiden (YK, ETYJ ja NATO, paikalliset toimijat ja kansalaisjärjestöt) sekä paikallisten toimijoiden kanssa on tärkeää ja otettava huomioon jo operaatioita suunniteltaessa.

Tiedonvaihtokysymykset siviilitoimijoiden kanssa ovat usein arkaluontoisia sotilastoimijoille. Suomen aloite ei ole keskittynyt niinkään sotilaille aran tiedustelutiedon vaihtoon, vaan siihen, miten avoimista lähteistä saatua tietoa voidaan jakaa ja analysoida yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. Tällaista on esimerkiksi alueen yleiseen turvallisuuteen liittyvä informaatio, kuten esimerkiksi tieto maamiinoista, katkenneista tieyhteyksistä, säästä tai mellakoista. Yhteisen tilannetietoisuuden muodostaminen vaatii suunnitelmallista toimijoiden välistä yhteistyötä ja koordinaatiota, sekä kykyä käyttää ja analysoida eri tietolähteitä. Yhteinen tilannekuva vähentää eri toimijoiden päällekkäisiä toimia operaatioalueella ja parantaa myös operaatiohenkilöstön turvallisuutta.

Euroopan unionilla on käytössään vauhdilla kehittynyt kriisinhallintajärjestelmä, jonka ainutlaatuisena vahvuutena on kyky vastata kriisialueen tarpeisiin nopeasti sekä sotilas- ja siviilivoimavaroin. EU-lipun alla toimii parhaillaan toistakymmentä kriisinhallintaoperaatiota ja -missiota, joista vain yksi on sotilasoperaatio – *Operaatio ALTHEA* Bosnia-Hertsegovinassa. Loput EU:n operaatioista ovat siviilimissioita, joiden tarkoituksena on muun muassa tukea paikallista poliisia ja oikeuslaitosta. Siviilimissioiden voimakkaasti kasvanut määrä sekä niiden maantieteellinen kattavuus kertovat siitä, että EU:n kriisinhallinnan ”pehmeällä” puolella on pystytty ripeästi kasvattamaan roolia alueella, jossa kysyntää riittää.

UNCLASSIFIED

KÄYNNISSÄ OLEVIA PROJEKTEJA

EU:n toimintamallien kehittäminen

- Sotilaallisten suorituskykyjen hyödyntäminen katastrofien avustustoimissa
- Tilannetietoisuuden parantaminen (NEC)
- Joukkojen aseistariisunta ja demobilisaatio sekä henkilöstön yhteiskuntaan sopeuttaminen (DDR)
- Turvallisuussektorin reformien tukeminen (SSR)
- Ihmisoikeusnäkökohtien huomioiminen EU:n kriisinhallintatoiminnassa

Rakenteelliset järjestelyt

- EU:n Neuvoston sihteeristön uudelleen organisointi yhteistoiminnan parantamiseksi ja suunnittelukyvyn tehostamiseksi
- EU:n sotilasesikunnan Siviili-Sotilassolun toiminta

05 September 2007

PUOLUSTUSVOIMAT | FÖRSVARSMAKTEN | THE FINNISH DEFENCE FORCES

Vaikka jo päättyneet ja nyt käynnissä olevat EU- operaatiot ovat olleet menestyksellisiä ja tuoneet unionille mainetta luotettavana kriisinhallintatoimijana, on unionin jatkuvasti pohdittava keinoja, joiden avulla se voi paremmin vastata tulevaisuuden monimuotoisiin ja vaikeissakin olosuhteissa toimeenpantaviin kriisinhallintaoperaatioihin. Tärkeä osa prosessia on saaduista kokemuksista oppiminen. Operaatioista (Bosnia-Hertsegovina, Kongo, Darfur) saatuja olennaisia havaintoja ovatkin esimerkiksi seuraavat:

- Koordinointiperiaatteiden ja -linjausten on oltava selviä operaation suunnittelusta ja valmistelusta alkaen.
- Tehokkaan johtamisen edellytys on, että kaikkien toimijoiden komentoketjut ovat selkeitä.
- Tiedonvaihto toimijoiden kesken tulee olla systemaattista.
- Henkilöstön tiedot EU:n toimista ja kokonaistavoitteista tulee saattaa ajan tasalle ennen operaatioon lähettämistä.
- EU:n erityislähtetiläs voi tukea operaatioita poliittisella tasolla, vaalia EU:n kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriisiin ja avustaa koordinaation luomisessa.

Kriisinhallintatoimijoiden keskeisin viesti on, että yhteistyö niin kentällä kuin Brysselissä siviilien ja sotilaiden välillä vaatii kulttuurin muutosta. Vaikka siviili-sotilasyhteistyö (*Civil-Military Co-operation, CIMIC*) on jo pitkään ollut oleellinen osa

kriisinhallintatoimintaa, saattaa yhteistoiminta ja tiedonvaihto joskus olla epäluulon värittämää. Kulttuurinmuutosta tulisi aktiivisesti edistää eri tasoilla. Operaatioalueen muiden toimijoiden tunteminen paikallisen kulttuurituntemuksen lisäksi on tärkeää.

Gloaalina toimijana EU kohtaa myös sen asettamat haasteet. EU:n ensimmäinen tulevaisuuden sotilaallista toimintaympäristöä arvioiva pitkän tähtäimen strategia valmistui viime syksynä. Sen mukaan tulevaisuudessa tapahtuvat operaatiot vaativat entistä monikansallisempia, lähtövalmiudeltaan nopeita ja yhä kaukaisemmissa ja haastavimmissa kohteissa toimintakykyisiä joukkoja. Tällaisissa operaatioissa toimijoiden vahvuuksia on käytettävä saumattomasti yhteistoiminnassa, jotta paikallinen väestö voi ottaa mahdollisimman pikaisesti vastuun yhteiskuntansa jälleenrakentamisesta. Tämä edellyttää koordinaatiota lukuisten eri siviilitoimijoiden kesken kuin myös siviilien ja sotilaiden välillä. Nurkkakuntainen ja vain oman alan ymmärtävä toimintatapa ei sovi tulevaisuuden kriisinhallintatoimintaan.

UNCLASSIFIED

POHJOIS-ATLANTIN LIITON SIVIILI- JA SOTILASTOIMIEN YHTEENSOVITTAMINEN

The Euro-Atlantic Disaster Response
Coordination Centre (EADRCC)

Kokonaisvaltainen lähestymistapa
kriisinhallintaan

- Comprehensive Approach
- Effects Based Approach to Operations (EBAO)

05 September 2007

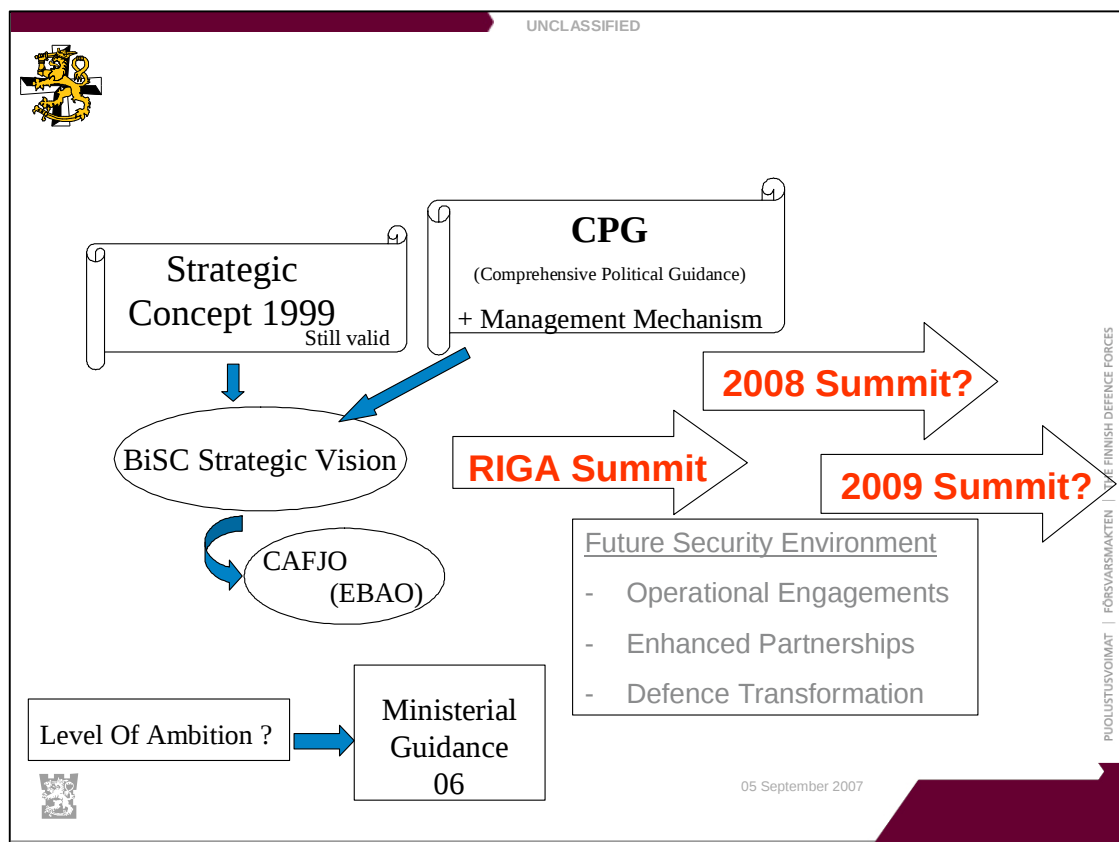
PUOLUSTUSVOIMAT | FÖRSVARSMÄKTEN | THE FINNISH DEFENCE FORCES

EADRCC on Naton ja kumppanimaiden yhteinen keskus tehtävänään koordinoida näiden toimintaa ja avunantoa luonnon aiheuttamien ja myös ihmisten aiheuttamien onnettomuuksien sattuessa. Suurimpia näistä operaatioista ovat olleet hurrikaani Katrina USA:ssa sekä Pakistanin maanjäristys.

Kriisinhallinnan kokonaisvaltaisen lähestymistavan (*Comprehensive Approach*) osalta jatketaan Naton päämajan poliittisella puolella konkreettisten toimenpi-

desuositusten laatimista. Hanke on kuitenkin EU-Nato -suhteen vankina (Ranska ja Turkki), eikä tämän osalta ole odotettavissa nopeita muutoksia. Naton on hyvin vaikea rakentaa kattavaa kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategiaa ilman tiivistä synergiaa tärkeimmän yhteistyöosapuolen kanssa.

Naton puolustussuunnittelu pyrkii kaikesta huolimatta kiertämään ongelmaa ottamalla erillisenä kokonaisuutena käsittelyyn "sotilaallisen tuen antamisen jälleenrakentamiselle ja humanitaariselle avustustoiminnalle". Tämän toiminnan tehostamista tarkastellaan Naton laaja-alaiseen poliittiseen ohjaukseen ja operaatioista saatuihin kokemuksiin pohjautuen. Kyse on edellisen huippukokouksen antamasta tehtävästä (ks. *Riga Summit Declaration, paragraph 24*). Lisäksi asian käsittelyssä otetaan huomioon Naton sotilasviranomaisten saavuttamat tulokset *EBAO:n (Effects Based Approach to Operations)* osalta. Tarkastelun johtopäätökset tulevat heijastumaan myös Naton joukkosuunnitteluun ja kansainvälinen sihteeristö pohtii parhaillaan muillekin kuin puolustusministeriöiden alaisuuteen kuuluville viranomaisille osoitettujen joukkotavoitteiden kehittämistä. Tämä tulee todennäköisesti koskemaan myös kumppanimaita Naton joukkosuunnittelua mukailevan rauhankumppanuuden suunnittelu- ja seurantaprosessin (*PARP*) kautta uuden tyyppisinä kumppanuustavoitteina.

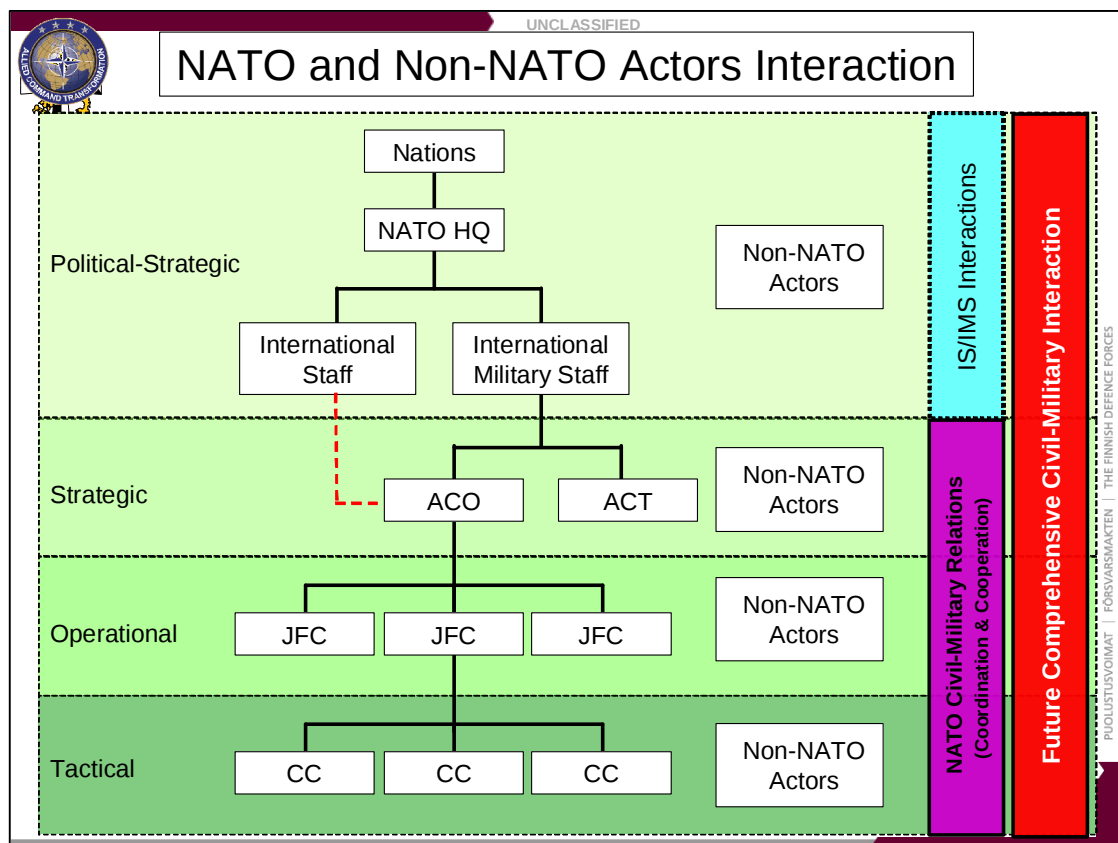

Vuonna 2004 molemmat strategiset johtoportaat (ACO ja ACT) yhdessä tuottivat vision: *the Bi-SC Strategic Vision*. Siinä kuvataan strateginen toimintaympäristö, joka käytännössä on epäsymmetrinen (*asymmetric warfare*). Siinä myös selostetaan kuinka

operaatiot tulee suunnitella ja toteuttaa sekä mitä voimavaroja ja kykyjä niiden suorittamiseksi tarvitaan.

Prahan huippukokouksen teemaa voisi kuvailla termillä *Military Transformation* ja puolestaan Riikan huippukokousta termillä *Defence Transformation*. On myös jo päätetty kahdesta seuraavasta huippukokouksesta, toinen huhtikuussa 2008 ja toinen vuonna 2009. Näissä tulisi vahvistaa ennen niitä tehty konseptuaalinen työ.

Osa tätä konseptuaalista työtä on myös *Future Comprehensive Civil-Military* -konsepti. Tässä ei käsitellä enää Naton sisäistä kaikkien voimavarojen käyttöä, vaan myös Naton ulkopuolisten toimijoiden kanssa tapahtuvaa yhteistoimintaa. Tarkoitus on käsitellä kaikkia tasoja, poliittis-strategisesta aina kentällä tapahtuvaan toimintaan. Nato pyrkii selvittämään, kuinka se parhaiten voisi toimia yhteistoiminnassa (tai ainakin välttää ristiriidat) siviilitoimijoiden kanssa.

NATO:lla on ohjeistus (AJP-9) yhteistoiminnasta strategiselta tasolta alaspäin. Poliittis-strategisella tasolla (*NATO HQ*) on jatkuvaa yhteistoimintaa, mutta se on lähinnä *ad hoc* -periaatteella ilman selkeää ohjeistusta. Yhteistoimintakumppaneita ovat mm. EU (yhteysupseerit), YK ja AU. On olemassa myös virallisia yhteyksiä, esimerkiksi EADRCC (*Euro-Atlantic Disaster Relief Coordination Centre*) ja CEP (*IS Civil Emergency Planning Branch*) kautta. Tavoitteena on siis saada aikaan kokonaisvaltainen konsepti kaikille tasoille.

CMC Finland Working Papers

"Barents Rescue 2007 Seminar Publication", edited by Petteri Taitto. *CMC Finland Working Papers, Vol. 1: No. 1/2007*. ISSN 1797-1616 (printed) & ISSN 1797-1667 (PDF).

"CMC Finland Round Table Discussion on Environment and Crises", edited by Kirsi Henriksson. *CMC Finland Working Papers, Vol. 1: No. 2/2007*. ISSN 1797-1667 (PDF).

"Siviili-sotilasyhteistoiminta kansainvälisessä kriisinhallinnassa", toimittanut Jari Mustonen. *CMC Finland Working Papers, Vol. 1: No. 3/2007*. ISSN 1797-1667 (PDF).

Julkaisu
Crisis Management Centre Finland
Hulkontie 83
PL 1325
FIN-70821 Kuopio

Toimitustyö
Jari Mustonen
CMC Finland

Taitto
Kirsi Henriksson
CMC Finland

Copyright ©
CMC Finland & Tekijät